Форма № 09/18
Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ управління, адміністрування та інформаційною діяльністю
КАФЕДРА управління підприємницькою та туристичною діяльністю

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь молодший бакалавр, бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність для всіх спеціальностей
(код і назва спеціальності)

освітня програма/ спеціалізація для всіх освітніх програм
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

Ізмаїл – 2020

ПОГОДЖЕНО:
Голова науково-методичної ради факультету

_____Драгієва Л.В.____
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:
кафедрою управління підприємницької та туристичної діяльності
протокол № 6 від 28.12.2020
Завідувач кафедри

_____Сорока Л.М.__
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми: викладач кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю Степанова Н.О

Рецензенти програми: доктор економічних наук, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту Державного університету «Одеська політехніка» Ковтуненко Ю.В.

© Степанова Н.О., 2020
© ІДГУ, 2020

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	***Заочна***
Кількість кредитів:4	*Лекції*:	
	24	*6*
Модулів:2	*Практичні заняття*:	
Загальна кількість годин:120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2	*Лабораторні заняття:*	
Семестр:4	*Семінарські заняття*:	
	24	*6*
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 3/1 - самостійна робота: 5/7	*Консультації:*	
	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік		
Мова навчання: українська	*Самостійна робота:*	
	72	*108*

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Бухгалтерський облік виконує функцію фінансового центру управлінської інформаційної системи, одним із завдань якої є створення бази, необхідної для аналізу, інтерпретації та використання інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень. Реалізація цієї функції можлива за умови забезпечення високого рівня професійної підготовки фахівців економічного спрямування. Прагнення України в міжнародний економічний простір вимагає знання обліку не тільки у фахівців-бухгалтерів, а й у економістів, що дозволить їм бути висококваліфікованими фахівцями, ознайомленими з міжнародними стандартами. Фахівці економісти-міжнародники мають володіти досвідом організації обліку у зарубіжних країнах, умінням інтерпретувати дані фінансової звітності різних країн та використовувати облікову інформацію для прийняття управлінських рішень.

Метою дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» є вивчення теоретичних та практичних основ фінансового обліку й звітності зарубіжних країн з високорозвиненою економікою; набуття студентами практичних професійних навичок для виконання комплексу обліково-аналітичних робіт, пов'язаних з веденням обліку і формуванням фінансової звітності підприємств у зарубіжних країнах; вміння творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності спеціаліста з економіки.

Завданнями дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» є вивчення основоположних концепцій, що покладені в основу відображення в обліку та звітності господарської діяльності підприємства, оволодіння методикою фінансового обліку активів, пасивів, доходів, витрат і фінансових результатів згідно з міжнародними стандартами.

Міждисциплінарні зв’язки: «Бухгалтерський облік», «Інформаційні системи і технології в обліку, аналізі та аудиті» «Економіка підприємства»,

«Фінансовий облік», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Аналіз господарської діяльності».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання про:

– принципи сучасної організації систем обліку в зарубіжних країнах;

– склад і характеристику міжнародних бухгалтерських стандартів;

– загальні методологічні основи побудови бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах;

– сучасну техніку ведення обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм;

– методи аналізу фінансового положення фірми за даними фінансової звітності.

Уміння:

− узагальнювати досвід організації ведення обліку в економічно розвинених країнах;

− дати характеристику основних принципів і систем обліку;

− передбачити можливі фінансові наслідки управлінських рішень;

− володіти сучасними методами підготовки облікових і управлінських звітів.

Комунікація:

− показувати уміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей;

− використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері аудиту, обліку та оподаткування;

− оволодіти навичками письмової та усної професійної комунікації державною мовами;

− взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання;

− донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності.

Автономність та відповідальність:

− відповідальність за прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

− управління комплексними діями або проектами;

− відповідальність та професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб;

− здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності;

− організація професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін;

− покращення результатів власної діяльності і роботи інших;

– здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
	Модуль І. Основи аудита														
1	Системи обліку у зарубіжних країнах: загальні теоретичні основи	4	2	2				6	4	2	2				13
2	Рахунки у міжнародних системах бухгалтерського обліку	4	2	2				6	4	2	2				13
3	Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах	8	4	4				6	4	2	2				13
4	Міжнародна практика обліку необоротних активів.	8	4	4				6							13
	Модуль ІІ. Організація проведення аудиту активів, пасивів та фінансової звітності підприємства														
5	Облік запасів за міжнародними стандартами	4	2	2				12							13
6	Облік грошових коштів у міжнародній практиці	4	2	2				12							13
7	Облік формування капіталу та розподіл прибутку у зарубіжних країнах	8	4	4				12							13
8	Облік зобов’язань у міжнародній практиці	8	4	4				10							15
	МКР	2						2							2
	Разом:120	48	24	24				72	12	6	6				108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Модуль І. Теоретичні засади бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах

Тема 1. Системи обліку у зарубіжних країнах: загальні теоретичні основи

Роль обліку в системі управління. Необхідність уніфікації та стандартизації обліку у міжнародному масштабі. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Міжнародні організації по стандартизації обліку. Склад і загальна характеристика міжнародних стандартів фінансової звітності та бухгалтерського обліку. Класифікація та особливості систем (моделей) бухгалтерського обліку різних країн світу. Технологічний процес і процедури фінансового обліку: рахунки, етапи облікового циклу, допоміжні документи.

Тема 2. Рахунки у міжнародних системах бухгалтерського обліку

Види бухгалтерських рахунків та їх призначення в обліку підприємства. Міжнародні плани рахунків бухгалтерського обліку. Облікові процедури на підприємстві. Структура повного циклу обробки облікової інформації на підприємстві.

Загальна характеристика і призначення стандартів фінансової звітності. Розробка стандартів бухгалтерського обліку на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Класифікація стандартів. Національні та міжнародні організації зі стандартизації обліку. Сфера та особливості застосування міжнародних стандартів фінансової звітності різними країнами світу.

Тема 3. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах

Призначення, склад і загальна методика складання фінансової звітності. Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку, які регламентують фінансову звітність компанії. Характеристика річної звітності компанії. Баланс (Звіт про фінансовий стан), його побудова, зміст і класифікація статей. Події після дати Балансу. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і формати. Методика складання Звіту про прибутки та збитки. Звіт про рух грошових коштів, його призначення та зміст. Методи складання Звіту про рух грошових коштів. Звіт про зміни у власному капіталі, його призначення та зміст. Примітки до фінансової звітності. Форми фінансової звітності США та країн ЄС.

Модуль ІІ. Міжнародна практика обліку активів, капіталу та зобов'язань у зарубіжних країнах

Тема 4. Міжнародна практика обліку необоротних активів

Міжнародні стандарти, які регламентують визнання необоротних активів. Склад, класифікація та оцінка необоротних активів. Критерії визнання необоротних активів. Первісна оцінка та переоцінка основних засобів. Облік надходження та вибуття основних засобів. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів. Облік переоцінки (уцінки та дооцінки) основних засобів. Особливості обліку довгострокових активів в США та країнах ЄС. Облік природних ресурсів та їх виснаження. Суть нематеріальних активів, їх класифікація та оцінка. Облік надходження, амортизації і вибуття нематеріальних активів. Порядок відображення довгострокових активів у фінансовій звітності.

Тема 5. Облік запасів за міжнародними стандартами

Міжнародні стандарти, які регламентують визнання та оцінку дебіторської заборгованості. Види, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості. Облік рахунків до одержання. Методи відображення в обліку наданих знижок. Облік наданих знижок і повернення проданих товарів, облік податку на додану вартість. Ставки ПДВ в різних країнах світу. Методи розрахунку резерву сумнівних боргів. Особливості обліку сумнівної дебіторської заборгованості. Порядок відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності.

Тема 6. Облік грошових коштів у міжнародній практиці

Склад грошових коштів, характеристика рахунків для їх обліку. Відмінності обліку грошових коштів США та країн ЄС. Порядок відображення грошових коштів у звітності. Облік та контроль касових операцій і грошей у касі. Облік створення і використання фонду дрібних сум, його особливості в різних країнах світу. Документальне оформлення, облік і контроль операцій по банківських рахунках. Склад короткострокових фінансових інвестицій, їх оцінка. Відображення в обліку та фінансовій звітності короткострокових фінансових інвестицій.

Тема 7. Облік формування капіталу та розподіл прибутку у зарубіжних країнах

Порядок створення компанії. Складові власного капіталу та їх відображення у фінансовій звітності. Види, характеристика акцій та їх оцінка. Портфель власних акцій компанії. Облік випуску (продажу) простих та привілейованих акцій. Облік викупу власних акцій. Облік конвертації привілейованих акцій у прості. Умови розщеплення акцій та їх облік. Прибуток на акцію. Особливості обліку нарахування та виплати дивідендів. Облік податку на прибуток та розподілу прибутків компанії. Облік ліквідації компанії за різних умов структури капіталу.

Тема 8. Облік зобов'язань у міжнародній практиці

Поняття, види короткострокових зобов'язань, їх оцінка та визнання. Облік комерційних та розрахункових знижок, наданих постачальниками. Види векселів та особливості їх відображення в обліку та фінансовій звітності. Облік заробітної плати та зобов'язань по заробітній платі.

Зміст і оцінка довгострокових зобов'язань та їх призначення. Види облігацій, порядок їх випуску та визначення теперішньої вартості. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) за номінальною вартістю, зі знижкою (дисконтом), з премією. Методи нарахування амортизації дисконту і премій по випущених облігаціях. Облік викупу облігацій і перетворення їх в акції. Порядок відображення короткострокових і довгострокових зобов'язань у фінансовій звітності..

5.2. Тематика семінарських занять.

Тема 1. Системи обліку у зарубіжних країнах: загальні теоретичні основи
Тема 2. Рахунки у міжнародних системах бухгалтерського обліку
Тема 3. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в різних країнах
Тема 4. Міжнародна практика обліку необоротних активів
Тема 5. Облік запасів за міжнародними стандартами
Тема 6. Облік грошових коштів у міжнародній практиці
Тема 7. Облік формування капіталу та розподіл прибутку у зарубіжних країнах
Тема 8. Облік зобов'язань у міжнародній практиці

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	10	20
2.	Підготовка до семінарських занять	10	20
3.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	2	2
4.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	10	15
5.	Виконання тестових завдань	10	10
6.	Участь у конференції з публікацією тез або підготовка рефератів	10	15
7.	Робота з інтернет-ресурсами	3	3
8.	Огляд наукової літератури	2	3
9	Проходження курсів	15	20
	Всього	72	108

Тематика індивідуальних (групових) завдань

Реферат – найпростіший вид наукової праці, яка має вид стислого викладу у письмовій формі суті певного питання або наукової проблеми, включає огляд відповідних інформаційних джерел.

Як результат завдання самостійної роботи студентів молодших курсів найчастіше використовують *інформативний реферат* - короткий виклад змісту одного або декількох документів з певної теми, що найповніше розкриває зміст документу (документів), основні теоретичні та фактичні відомості.

Розширений або оглядовий (багато джерельний) реферат містить відомості про певну кількість опублікованих і неопублікованих документів з однієї теми, викладені у вигляді зв'язного тексту.

Структуру реферату визначає декілька факторів, серед яких превалюючим є специфіка опрацьованих інформаційних джерел. Реферативний огляд наукової літератури на певну тему повинен складатися з таких структурних компонентів:

– *вступ*, у якому висвітлено актуальність теми й поставлених завдань;

- *основна частина*, у якій викладено стислий огляд і критичну оцінку наукових видань, їх порівняльне зіставлення, аргументацію висунутих положень, які автор вважає найважливішими;
- *висновки* із пропозиціями щодо подальшого використання набутих знань;
- *список використаної літератури*, що допомагає зорієнтуватися у виборі теми та обрати шлях наукового пошуку (не менше п'яти джерел).

При підготовці реферату обов'язково слід враховувати:

- реферат пишеться за планом (не менше чотирьох пунктів), який стисло розкриває зміст роботи;
- обсяг реферату має становити не менше, ніж 15 сторінок формату А4 з 1,5-ним інтервалом і розміром шрифту 14; титульна сторінка оформлюється з дотриманням правил нормативних документів;
- підготовка реферату здійснюється за допомогою інформаційних технологій (він має бути набраним у текстовому редакторі відповідно до правил набору і вимог оформлення текстів);
- для обчислень, побудови графіків та діаграм слід використовувати електронні таблиці.
- Заслуховування рефератів відбувається під час семінарських занять або групових консультацій.

Критерії оцінювання реферату

При захисті реферату враховується повнота і правильність розкритої обраної теми реферату, послідовність і логіка викладення, вміння студента застосовувати набуті знання, здатність аналізувати, оцінювати факти, події, прогнозувати результати діяльності.

Оцінка за виконання реферату виставляється в окрему колонку аудиторного журналу (розділ ІНДЗ).

Теми рефератів:

1. Історичний аспект розвитку бухгалтерського обліку в зарубіжних країнах: від середньовіччя до сьогодення.
2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: переваги та недоліки впровадження в країнах Європи.
3. Методичні особливості організації та ведення обліку в США.
4. Характеристика бухгалтерських систем країн світу.
5. Особливості організації обліку в Японії.
6. Проблеми впровадження Міжнародних стандартів в Україні.
7. Порівняльна характеристика управлінського та фінансового обліку. Порядок формування та облік власного капіталу товариств в Європі.
8. Формування та облік власного капіталу корпорацій в США.
9. Порядок виплати та обліку дивідендів у зарубіжних країнах.
10. Порівняльна характеристика обліку власного капіталу за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
11. Облік та оподаткування нерозподіленого прибутку в товариствах та корпораціях: позитивний досвід зарубіжних країн.

12. Фінансова звітність як основне джерело інформації про напрямки, результати і перспективи діяльності підприємства: в Україні та зарубіжних країнах.
13. Фінансова звітність як основний засіб комунікації, елемент інформаційного забезпечення і прийняття економічних рішень.
14. Методичні особливості складання фінансової звітності в США та країнах Європи.
15. Характеристика фінансової звітності в країнах світу в залежності від типу компанії.
16. Зв'язок форм фінансової звітності: посилення контрольної та управлінської функції обліку.
17. Дослідження зарубіжної облікової практики використання різних форм Бухгалтерського балансу: облікова (горизонтальна) і звітна (вертикальна).
18. Особливості обліку ліквідних активів у США: переваги та недоліки.
19. Порівняння обліку іноземної та національної валюти в Україні та зарубіжних країнах.
20. Позитивний досвід обліку операцій на банківських рахунках у країнах Європейського Співтовариства.
21. Удосконалення обліку грошових коштів завдяки інформаційним технологіям: переваги та недоліки.
22. Зарубіжний досвід посилення контрольної та управлінської функції обліку ліквідних активів.
23. Дослідження зарубіжної облікової практики використання ваучерної системи в зарубіжних країнах.
24. Дебіторська заборгованість у зарубіжних країнах: майбутній дохід чи збиток?
25. Стимулювання погашення дебіторської заборгованості: досвід країн Європи і США.
26. Методичні особливості створення резерву для сумнівних боргів у зарубіжних країнах.
27. Історичний аспект розвитку обліку векселів в Італії.
28. Управління дебіторською заборгованістю за рахунок посилення контрольної функції обліку.
29. Характеристика систем обліку запасів у США і країнах Європи.
30. Методи оцінки запасів та їх вплив на фінансові результати в зарубіжних країнах.
31. Основні аспекти розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності країн Європи та США.
32. Порівняльна характеристика обліку запасів за національними та міжнародними стандартами.
33. Характеристика обліку запасів за міжнародними стандартами: переваги та недоліки.
34. Основні напрями зменшення кредиторської заборгованості підприємств: досвід зарубіжних країн.
35. Особливості обліку виплат персоналу в США.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю: усне опитування, перевірка завдань індивідуальної самостійної роботи.

6.2.Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

6.3. Форми підсумкового контролю: іспит.

6.4. Засоби діагностики результатів навчання: подано у силабусі навчальної дисципліни.

6.5. Критерії оцінювання результатів навчання: подано у силабусі навчальної дисципліни.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Затверджено постановою Верховної Ради України від 16 липня 1999 р. № 996 : за станом на 01.01.2018 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO.aspx.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 : за станом на 6.09.2016 р. URL: http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO.aspx.
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010
5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. URL: https: // www.minfin. gov. ua /news/view/mizhnarodni-standarty -finansovoi zvitnosti – perekladukrainskoiu – movoiurik?categordohidna-politika &subcategory= buhgalterskij-oblik
6. Аудит: методика і організація : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.
7. Банера Н.П. Облік і аудит: навчальний посібник. Житомир: ПП «Рута», 2018. 544 с.
8. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник. Житомир: ПП «Рута», 2018. 544 с.
9. Зелікман В.Д., Єрьоміна О.Л., Безгодкова А.О. Облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2017. 131 с.
10. Єрмак О.І. Фінансовий облік І. Навчальний посібник. Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2019. 320 с.
11. Онищенко В.О. Облік у зарубіжних країнах. Підручник: ЦУЛ, 2017. 570 с.

Додаткові:

1. Слєсар Т.М. Методичні вказівки для проведення практичних і семінарських занять та виконання самостійної роботи з дисципліни “Організація бухгалтерського обліку” студентами денної форми навчання

спеціальності 071 «Облік і оподаткування» ОС «Магістр». К.: ЦП «Компринт», 2017. 224 с.

2. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни «Облік в зарубіжних країнах» для здобувачів освітнього ступеня 071 «Облік і оподаткування» / Хомовий С.М., Хомовий М.М., Гаврик О.Ю., Хомяк Н.В., Томілова Н.О., Заболотний В.С. Біла Церква, 2020. 55 с.

3. Roberts C., Weetman P., Gordon P. International Financial Accounting. A corporative Approach. Financial Times, Pearson Education, 2018.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: https://www.mof.gov.ua

3. Веб-сайт Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України. URL: http://www.ufpaa.org/

4. Веб-сайт Міжнародної федерації бухгалтерів. URL: http://www.ifac.org/-

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.[1]

[1] Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року